

що реально є в новий стан, оскільки матерія є єдністю актуального і потенційного буття. Сама дійсність з фактичного боку реалізується в конкурентних формах реальної дійсності, які із смислового боку кореняться насправді як потенції. Саме як потенційність матерія знаходить єство, яке з'являється як здібність до змін, закладена в самій матерії. Потенція розглядається Аристотелем як початок зміни речі, як здатність руху і можливість осмислення цього руху. Кожна річ містить наступні потенції – перехід в інший стан і збереження свого стану незмінним [15, с.108].

Тобто, говорячи про ресурсний потенціал не можна ототожнювати його лише з наявними фінансовими ресурсами, бо потенціал включає в себе не лише рівень, який досягнуто, а й потужність досягнути вищого рівня.

Висновки. А тому під ресурсним потенціалом банку пропонуємо розуміти наявні та потенційні можливості банку формувати свої ресурси. При чому потенційні можливості банку щодо формування фінансових ресурсів якраз і залежать від матеріальних, трудових, технічних, організаційних, інформаційних та просторових ресурсів. Тим самим знімаються протиріччя між двома існуючими напрямками щодо визначення «ресурсного потенціалу банку».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Роуз Питер С. Банковский менеджмент / Питер С. Роуз ; пер. с англ. – М. : Дело ЛТД, 1995. – 768 с.
2. Алексеенко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики : монографія / М. Д. Алексеенко. – К. : КНЕУ, 2002. – 31 с.
3. Васюренко, О. Ресурсний потенціал комерційного банку: / О. Васюренко, І. Федосік. – Банківська справа. – 2002. – № 1. – С. 58–64.
4. Банківські операції : підручн. // А. М. Мороз, М. і. Савлук, Р. Б. Бок та ін. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. – К. : КНЕУ, 2000. – С. 95–106
5. Бицька Н. Кошти населення у формуванні ресурсної бази банків / Н. Бицька // Вісник НБУ. – 2004. – № 12. – С. 26–29.
6. Вожжов А. П. Процессы трансформации банковских ресурсов [Текст]: А. П. Вожжов. – Севастополь : Изд-во СевНТУ, 2006. – 339 с.
7. Федосік І. М. Особливості управління ресурсним потенціалом комерційного банку / І. М. Федосік // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Економічна серія. – 2005. – № 534. – С. 277–280.
8. С.Г. Арбузов, Банківська енциклопедія : Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. Центр наукових досліджень Національного банку України – К. : Знання, 2011. – 504 с
9. Барилук, І. Стратегічний підхід до формування структури ресурсного потенціалу банку: Формування ринкової економіки в Україні. / І.Барилук. – 2012. – Вип. 26, Ч. 1. – С. 16-24.
10. Єпіфанов, А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 523 с.
11. Заруба О. Ресурсне забезпечення банку: розробка моделі / О. Заруба // Вісник НБУ. – 2008. – № 9. – С. 35–37.
12. Волик Н. Г. Ресурсна база комерційних банків України: сучасний стан і перспективи розвитку / Н. Г. Волик, К. Г. Яценко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2010. – № 6. – С. 270–274.
13. Коваленко В. В. Функціональна достатність ресурсного потенціалу банків: методи оцінювання та напрями забезпечення : монографія / В. В. Коваленко, Ж. І. Торяник. – Х., 2010. – 180 с.
14. Економічна енциклопедія : у 3-х томах. – т. 2 / Відп. ред. С. В. Мочерний. – К. : Академія, – 2002. – 848 с.
15. Аристотель. Сочинение в 4-х томах. М., 1975. Т.1 349 с.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДУЗТ Зайцева І.Ю.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДУЗТ Назаренко І.Л.*

УДК 336.145(477)

DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i50.53243>

ПРОБЛЕМИ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА ДОХОДАМИ

*Зайцева І.Ю., д.е.н., професор,
Пархоменко М.О., магістр (УкрДУЗТ)*

В статті були визначені загальні проблеми і методи їх вирішення для подальшого ефективного і більш якісного казначейського обслуговування місцевих бюджетів за доходами. Також ми ознайомились з поняттям Державне казначейство України і розглянули функції, які виконує ця служба. В цій статті

було визначено такі проблемні питання, як зміни в порядку надання субсидій; проблеми з невиконанням доходної частини бюджету, та інші проблеми які заважають більш якісно обслуговувати місцевий бюджет за доходами.

Ключові слова: державний бюджет, місцевий бюджет, бюджетний розпис.

ПРОБЛЕМЫ КАЗНАЧЕЙСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ ПО ДОХОДАМ

*Зайцева И.Ю., д.е.н., профессор,
Пархоменко М.А., магистр (УкрГУЖТ)*

В статье были определены общие проблемы и методы их решения для дальнейшего эффективного и качественного казначейского обслуживания местных бюджетов по доходам. Также мы ознакомились с понятием Государственное казначейство Украины и рассмотрели функции, которые выполняет эта служба. В этой статье были определены следующие проблемные вопросы, как изменения в порядке предоставления субсидий; проблемы с невыполнением доходной части бюджета, и другие проблемы, которые мешают более качественно обслуживать местный бюджет по доходам.

Ключевые слова: государственный бюджет, местный бюджет, бюджетная роспись.

PROBLEMS TREASURY SERVICES FOR LOCAL BUDGET REVENUES

*Zaitseva I.Y., dr.e.s., professor,
Parkhomenko M.O., master (USU of RT)*

The paper identified common problems and their solution methods for further effective and better treasury services for local budget revenues. We are familiar with the concept of the State Treasury of Ukraine and familiarized with the functions that the service performs. We have discussed issues such as changes in the order granting subventions; the problem with the failure of budget revenues; untimely updating software and others. After analyzing these issues, we proposed some methods for their solution. After all, if the State Treasury of Ukraine will eliminate these problems, it is thus not only simplify the work of its employees and will do their work better, efficient and timely.

Keywords: state budget, local budget, the budget list.

Постановка проблеми. Ресурси які постійно поповнюють місцевий бюджет не можуть на 100 відсотків гарантувати своєчасного і в повному обсязі виконання функцій, які покладені на Державне казначейство України. Складову частину у виконанні місцевих бюджетів відіграють надходження до бюджетів. Але без ретельного планування і надходжень в повному обсязі доходів до бюджетів не можливе своєчасне виконання видатків, що в свою чергу призводить до збою у роботі місцевих бюджетів.

Аналіз останніх досліджень. Проблемами казначейського обслуговування місцевих бюджетів в Україні займалися ряд вітчизняних науковці: Ю.Булава, В. Русін та інші [3]. Не зважаючи на значний вклад вище вказаних осіб, також залишається не розглянутими ряд проблемних питань, які заважають більш якісно обслуговувати місцевий бюджет, а саме:

- несвоєчасне оновлення програмного забезпечення;
- несвоєчасне надання довідок про зміни до ДКСУ;

- не доопрацьована зміна порядку надання субвенцій;

- перевищення видаткової частини над доходною частиною приводить до касового розриву.

Мета статті. Проаналізувати проблемні питання, які заважають більш якісно обслуговувати місцевий бюджет за доходами і запропонувати свої методи до вирішення цих питань.

Основний матеріал. Державне казначейство України є урядовим органом державного управління, що діє у складі Міністерства фінансів і йому підпорядковується, та є учасником системи електронних платежів Національного банку. Державне казначейство у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, наказами Мінфіну та Положенням про Державне казначейство України, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів від 21 грудня 2005 року № 1232 [7]. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів здійснюється органами Державної казначейської служби

України відповідно до статті 43 Бюджетного кодексу, а саме:

- розрахунково-касове обслуговування розпорядників і одержувачів бюджетних коштів;
- контроль за здійсненням бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень бюджету, взятті бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів та здійсненні платежів за цими зобов'язаннями;
- ведення бухгалтерського обліку та складання звітності про виконання бюджетів з дотриманням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- здійснення інших операцій з бюджетними коштами [1].

Аналіз діяльності Державного казначейства України дозволяє нам виявити ряд недоліків, які заважають нам ефективно і більш якісно обслуговувати місцевий бюджет за доходами.

У Державному казначействі України трапляються випадки з несвоєчасним оновлюванням програмного забезпечення, що в свою чергу призводить до небажаних витрат робочого часу і не зручності в обслуговуванні. Несвоєчасне оновлення програмного забезпечення може проявитися у недостовірності даних звіту, а також у збої роботи казначейства. Для вирішення цього питання потрібно:

- своєчасно оновлювати програмне забезпечення;
- розробка більш досконалих програм про складання місячних, квартальних та річних звітів.

Не менш важливою проблемою є не виконання доходної частини бюджету, що приводить до касового розриву (табл.1), а це в свою чергу спонукає до отримання короткотермінових позик.

Таблиця 1

Виконання місцевого бюджету з 2012-2014рр

	2012	2013	2014	Відхилення,%	
				2013	2014
Доходи	27240875,62	29210525,44	31393676,82	107,23	107,47
Видатки	30594200,23	35204985,05	42551399,15	115,07	120,87
Касовий розрив	-3353324,61	-5994459,61	-11157722,33	178,76	186,13

Проаналізувавши виконання доходів та видатків місцевого бюджету ми прийшли до висновку, що невиконанням доходної частини бюджету приводить до касового розриву. Касовий розрив у 2013 році порівняно з 2012 роком складає -5994459,61грн. або 178,76%, а у 2014 році порівняно з 2013 роком він зріс на 7,37% і складає -11157722,33 грн. або 186,13%.

Значна кількість позик на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів

певною мірою обумовлена недосконалістю порядку повернення цих позик. Строк погашення позик не може перевищувати 60 днів з дня ліквідації тимчасового касового розриву. Погашення позики здійснюється за рахунок не менше як 80% усіх надходжень загального фонду місцевого бюджету [2]. Розглянувши динаміку надходжень та видатків прослідковується динаміка зростання касового розриву.

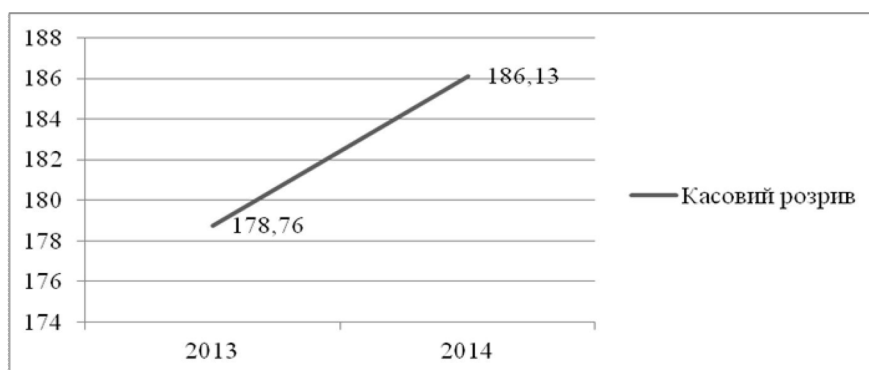

Рис. 1. Динаміка росту касового розриву

Проблема в незабезпеченні коштів виплати заробітної плати та утримання бюджетних бюджетних установ спонукає до несвоєчасної

установ. Ми вважаємо, щоб уникнути таких наслідків потрібно виконати наступні етапи:

- більш відповідальніше ставитись до планування доходів;
- своєчасно вносити пропозиції на рішення сесії;
- своєчасно подавати довідки про зміни плану доходів;
- ДКУ своєчасно вносити зміни згідно поданих довідок фінансового управління.

В процесі казначейського обслуговування місцевих бюджетів часто трапляються випадки, коли місцева рада приймає рішення з порушенням норм чинного бюджетного законодавства чи

рішення місцевої ради подається до органів казначейства несвоєчасно. Мають місце часті внесення змін до розписів бюджетів і відповідно до кошторисів та планів асигнувань розпорядників коштів. Це суттєво ускладнює своєчасність і правильність обліку планових показників як бюджетів, так і розпорядників коштів у фінансових та казначейських органах і як наслідок унеможливорює належний рівень казначейського обслуговування місцевих бюджетів [3].

Місцевий орган який контролює надходження податків, згідно з 106 постанови, надає подання для повернення а також сам собі його погоджує [4] (рис.2).

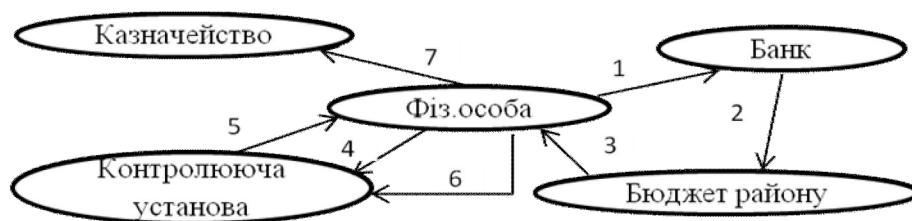

Рис.2.-Процедура повернення помилково сплачених коштів

1) Сплата податку; 2) перерахування коштів до бюджету; 3) помилково сплачені кошти; 4) звернення за поданням помилково сплачених коштів; 5) подання; 6) погодження для повернення коштів; 7) повернення коштів

Недоопрацювання інструктивного матеріалу в процесі повернення коштів з бюджету веде за собою несвоєчасне зарахування коштів до бюджету, а це є заборгованістю платників податку, що в свою чергу є порушенням податкового кодексу, що приводить до накладення штрафів на

платників податків. Для вирішення цього питання потрібно виконати наступні завдання:

- подати подання контролюючого органу;
- подати оригінал чи копії квитанції або платіжного доручення;
- подати заяву платника податку.

З 2015 року змінився порядок надання субвенцій, який є не доопрацьований на даний момент, що призводить до несвоєчасного зарахування заробітної плати, оплата енергоносіїв та витрати на утримання установ (рис.3).

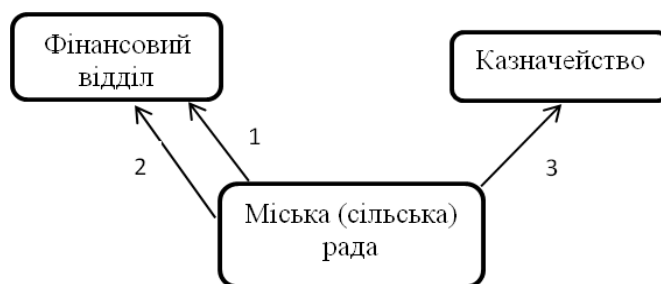

Рис.3. Перерахування субвенцій з 2015 року

1) Перерахування коштів на видачу субвенцій; 2) надання субвенцій; 3) оплата платежу.

Недопрацьований порядок надання субвенцій проявляється в тому, що кошти до кінцевого рахунку доходять набагато пізніше, а це, в свою чергу, приводить до затримки платежів.

Щоб вирішити дане питання потрібно зробити ряд процедур, а саме:

- для місцевого та сільських бюджетів не потрібно перераховувати

кошти через рахунки фінансових управлінь а проводити фінансування за власні кошти через місцевий та сільські бюджети.

Висновки. Проаналізувавши роботу Державної казначейської служби України слід зазначити, що робота в цілому налагоджена, але є ряд недоліків які заважають своєчасно і без затримок виконувати ти чи інші питання. Таким чином вирішивши ряд вище перерахованих проблем призведе до більш ефективної роботи Державного казначейства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 липня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.

2. Порядок покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. №1204. [Електронний ресурс] - Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1204-2010-%DO%BF/paran10#n10>

3. Русін В. Переваги та недоліки казначейського обслуговування місцевих бюджетів. //Світ фінансів 2013.-вип. 4- с.110

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання ведення обліку податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів бюджету» від 16 лютого 2011 р. № 106

5. Закон України «Про Державний бюджет України» станом на 2015, № 5, с.37

6. Про Державне казначейство України: Указ Президента України від 27 квітня 1995 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання Державного казначейства України» від 21 грудня 2005 року №1232. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1232-2005-п>

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДУЗТ Сухорукова Т.Г.

УДК 336.27

РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ У РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

*Калініченко Л. Л., д.е.н., доцент,
Мусяка К. В., магістр (УкрДУЗТ)*

У статті нами було досліджено роль банківського кредитування малого бізнесу в Україні, його стан на данній період часу, та проблеми, з якими він стикається в своїй діяльності. Зазначено основні особливості кредитування малого підприємництва комерційними банками України. Вказано та проаналізовано основні проблеми, пов'язані з кредитуванням суб'єктів малого бізнесу, а також запропоновано підходи щодо удосконалення системи кредитування малих підприємств.

Ключові слова: малий бізнес, економіка, розвиток форм і методів кредитування, кредитний портфель.

РОЛЬ БАНКОВСКОГО КРЕДИТОВАНИЯ В РАЗВИТИИ МАЛОГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ

*Калиниченко Л. Л., д. э.н., доцент,
Мусяка Е. В., магистр (УкрГУЖД)*

В статье исследованы особенности банковского кредитования малого бизнеса, состояние бизнеса в данный момент и проблемы, с которыми он сталкивается в своей деятельности. Указаны основные особенности кредитования малого предпринимательства коммерческими банками Украины. Перечислены и проанализированы основные проблемы, связанные с кредитованием субъектов малого бизнеса, а также предложены подходы к усовершенствованию системы кредитования малых предприятий.

Ключевые слова: малый бизнес, экономика, развитие форм и методов кредитования, кредитный портфель.